

Előfizetési ár	
helyben, házhöz hordva:	
Égész évre	12 kor.
Fél évre	6 kor.
Negyedévre	3 kor.

V i d é k r e, postán küldve:	
Égész évre	16 kor.
Fél évre	8 kor.
Negyedévre	4 kor.

KECSKEMÉTI LAPOK

(KECSKEMÉTI FRISS UJSÁG)

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Megjelen minden nap
hétfé és
Ünnepnapon nap kivételével.

A lap szellemi és anyagi
részére vonatkozó összes
dolgot a szerkesztőség és
kiadóhivatalba intézendők.

A szerkesztésért felelős: **Hollósy János.** Telefonszám: 141. | Laptulajdonos: a Nyomdarészvénytársaság.

A németek élelemellátása.

Mint ahogy régente a házat föl-építésre az »utolsó szegig« adták ki a vállalkozónak, akként jelentik a németek, hogy az országuk az utolsó szegig föl van készülve egy esetleges téli háborúra. Van mindenük, a mi ahhoz kell. Ember, munició, fuvarozó eszköz, gép, fűtőanyag s ami a fő, élelem is. Az az ország jelenti ezt ki, melyet az ellenség kiehéztetni akart. Amelyről azt hitte, hogy elveheti tőle az élet fenntartásának legszükségesebb kellékét, az enni-valót, hogy az éhhalál előtt esedezzen kegyelemért.

Az ellenség azóta nem csak ebben, hanem sok egyéb fölvevéseikben is csalódott. Lehet, hogy a németek is csalódnak abban, hogy szükség lesz még egy téli háborúra. Nem lesik, de készen vannak rá. Ha nem lehet elkerülni, állnak elébe teljes fölkészültséggel. Van mindenük, ami kell hozzá.

Hogy a német ipar kifejtett, azt mindenki tudja. Ott készül minden, ami szükséges a háborúhoz. És van élelem is. Dacára, hogy a németek földje ipari állam s nem földmivelő ország. S amely ezuttal a távoli gyarmataitól is el van zárva. Mégis azt mondja, hogy egy téli hadjárat élelem dolgában sem talál benünket készületlenül.

Ennek, a mai világban igazán büszke mondásnak az egyik alapja kétségkívül abban az óriás fegyverkezetségekben és összetartásban rejlik, amely a német népet teljesen áthatja és egységessé teszi. Mérsékletesség az egész vonalon, bizalom a hatóságokban s azok rendeleteinek pontos betartása. Aki mégis nem tartaná be, azzal nem sokáig tréfálnak, hanem megbüntetik, közhelyeslés mellett ugy, hogy belekékül.

A német élelemellátás másik alapja pedig az, hogy abban a nem per excellentiam földmivelő államban sokkal intenzivebb, gazdaságosabb s eredményesebb a földmivelés, mint nálunk. Ott csakugyan könyvből gazdálkodnak, de ez a könyvből való gazdálkodásuk értékes, tudományos, földmivelésügyi kultúra. Amely utak, vasutak, víziutak rendszerét létesíti, vizet visz oda, ahova kell, elviszi onnan, ahol fölösleges, csupán a mazuri mocsarakat hagyta meg régi valóságukban, éppen Hindenburg tanácsára, azt is jól tudván, hogy miért.

A német birodalmi kancellár nemrég arról az angol kiehéztetési tervről beszélgetvén, azt mondta, hogy az ösztetarió Németországot és az osztrák-magyar monarchiát semmi jövőbeli eshetőség sem fogná kiehéztetni tudni, hanem — tette hozzá — a magyarországi földmivelésügyi fejlesztésre szorul. Magyarországon negyven százalékkal

lehetne a föld termését szaporítani, amíg abba az állapotba jutna, a melyben Németország földmivelésügye ma van. A magyar föld termelési aránya ma úgy áll a német agricultura eredményeihez, mint a nyolc-tizenkettő a tizennyolc-huszonkettőhöz. Pedig a mi gazdálkodásunk is, az oroszhoz vagy a balkánihoz viszonyítva már magas lépcsőn áll, de milyen magasan van e fö-

lött is a német. S ezt nem csak a német birodalmi kancellár mondja, ezt megmondják a német gazdák is, valahányszor látogatóba Magyarországra jönnek, természetesen a vendégre nézve kötelező udvariasság korlátain belül. Bizony tanulnunk kell onnan sokat abban a boldog időben, amikor majd eljön a béke, de tanulnunk kell addig is, amíg az ellenségeinket le nem vertük.

Sikerek a Nyementől északra.

Az oroszok üldözése a rokitnói mocsarakban.

Breszt-Litovszknál megtört az oroszok ereje.

Orosz hadszíntér:

József Ferdinánd főherceg és Kövess gyalogsági tábornok csapatai szövetségünkkel együttesen az ellenséget folytonos harcok között a *Lečna felé szorítják vissza*. A még Breszt-Litovszkától délnyugatra harcoló orosz csapatok ellenállása is megtört, *Arz tábornok hadosztályai és német csapatok az erdő-övezetig vetették őket vissza*. Vlodavától északra a német csapatok az ellenséget egyre mélyebben üzik az erdők és mocsarak területére. Puhalló tábor-szernagy lovassága a Koveltől Kobrin felé vezet új mentén nyomul előre. *Honvédhuszárok a kovel-breszt-litovszki vasútvonalon egy sáncokkal megerősített falut rohammal vettek be*.

Vladimir-Volinszkijtól a besszarábiai határig csend uralkodik.

Olasz hadszíntér:

A doberdói fensíkszakaszon tegnap az ellenséges gyalogságot, amely magát a Monte dei sei Busi lejtőn fészkelte be, *tüzérségünk kényserítette, hogy állásait sietve elhagyja*. Harcvonalunk San Martinótól nyugatra nehéz tüzérségi tüzben állott. Délután az olaszok itt ujra támadtak, de — mint a tegnapielőtti előretörésük alkalmával is — *védelmi vonalaink közelében utasítottuk vissza*. A görzi és tolmeini hídfő előtt, valamint a Krn vidékén is aránylag csönd uralkodik. Ellenben Flitsch és Raibl előtt az ellenség folytatja élénkebb tevékenységét. A tiroli határvidéken többrendbeli harcok fejlődtek ki. Tegnap későn este ellenséges gyalogság a lavaronei fensík északi szakaszai ellen kezdett előnyomulni, de ma reggelre ez *a támadás már vissza volt verve*. A tonalei új mentén mindkét oldalon hajnal óta több zászlóalj támad. A harc itt-még tart. A tüzérségi harcok csaknem az egész tiroli harcvonalon tovább folynak.

Höfer, altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Gallwitz serege Bialystok előtt.

Sikeres harcok a rokitnói mocsárvidék mentén.

Nyugati hadszíntér:

A Champagneban sikerrel robbantottunk fel több aknát. A Vogézekben a Schratzmaennel egy ellenséges támadást kézigránáttal visszavertünk és Sondernachtól délkeletre az agusztus 17-én elvesztett árkoknak egy részét visszafoglaltuk. Egy német harci repülő tegnapelőtt Nieuport mellett lelőtt egy francia kétfedelű repülőgépet.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadcsoportja: A Nyementől északra Birshi vidékén sikeres ütközetekben *750 oroszot fogtunk el*. Eichhorn vezérezredes hadserege győzelmesen harcolva tovább nyomult kelet felé. *1850 orosz jutott fogságba és több géppuska esett zsákmányul*. Scholtz tábornok hadserege elérte a Berezovkát, elfoglalta Knyszint és Tykocintól délre átkelt a Narewen. Gallwitz tábornok hadserege a Sokoly-Bialystok közötti új mentén kikényszerítette az átkelést a Narewen. Jobbszárnya az ellenség visszavetése után az *Orlankáig jutott*. *A hadsereg 4700 oroszot, köztük 18 tisztet ejtett foglyul és 9 géppuskát zsákmányolt*.

Lipót bajor herceg tábornagy hadcsoportja: Az ellenség tegnap az üldözést hiába igyekezett megállítani; megtámadtuk és a Bialowieska-erdőbe üztük. Az erdőtől délre csapataink elérték a Wierhowiczétől keletre fekvő vidéket. *Több mint 1700 oroszot fogtunk el*.

Mackensen tábornagy hadcsoportja: A hadcsoport a megvert ellenség nyomában közeledik a Lesna nyugati partján emelkedő magaslatokhoz (Breszt-Litovszkától északra). Breszt-Litovszk délnyugati arcvonalán Dobrinkánál osztrák-magyar és német csapatok tegnap *át-törték a vár előretolt állásait*. A Bug keleti partján Wlodawától északra Linsingen tábornok hadseregének egyes részei harcolva nyomulnak észak felé.

A legfelsőbb hadvezetőség.

A szövetségesek borzalmas veszteségei a Dardanelláknál.

Konstantinápoly, aug. 26.

A főhadiszállás közli:

Dardanella-front: Augusztus 23-án az anafortai arcvonalon semmi jelentős nem történt. Most megállapítottuk a sulyos veszteségeket, amelyeket az ellenség az e hó 21-iki csatában szenvedett. Magában a centrumban 3000-nél több ellenséges halott fekiadt lövészárkaink előtt. Zsákmányunk még nem állapítható meg pontosan. Ari-Burnu szakaszában az ellenség augusztus 22-ének estéjén heves gyalogsági és gépfegyverűz, valamint bombavetések után Kualizirt előtt támadást kísérelt meg. Csapataink erőteljes ellenlökéssel az ellenség legnagyobb részét megsemmisítették. A megmaradt rész elmenekült. Augusztus 23-án délelőtt az ellenség ugyanezt a kísérletet Jesitepenél és Sun-gubairnál megismételte, de nagy veszteségek után visszamenekült lövészárkaiba. Szedil-Bahr szakaszában a jobbszárnyon lévő tüzérségünk egy ellenséget megkötött léghajót leszállásra kényszerített.

A többi arcvonalon semmi jelentős.

Dühöng a gabonauzsora.*)

Ne vásároljunk maximális áron felül.

Közállapotaink sötét, szomorú képét tárja fel a gabonauzsora. Bármily hihetetlen, de tény, hogy a magas maximális árak mellett nem tud gabonát venni a közönség. Sokan nyíltan, szemérmelenül kérnek uzsoraárakat. Megáll az ember esze, hogy társadalmunknak mennyi tisztességben, becsülésben részesülő tagja lelepleztlenül büntetőtörvénykönyvbe ütköző módon mer eljárni. Üzérkedni mer, ki akarja a fogyasztókat szorult helyzetét használni és jogtalan módon akarja vagyonát gyarapítani. Hisz ez a minősített uzsora kritériuma.

A büntetéstől való félelem semmi. Hogy az utcán ujjal mutathatnak rá, az semmi. Mintha a szégyennek, a pirnak, a társadalom megvetésének érződése egyszerűre kiesett volna az emberek érzésvilágából.

Annak örülni tudunk, hogy a háború kiszáradtunk soha nem remélt jövedelemhez juttatta. Örülünk erősödésüknek, izmosodásuknak. Banki emberek állítása szerint ma sok kiscgazda 8—10—12 ezer koronát tesz takaréka. Maguk sem tudják miből, csak volt 1—2 lovuk, 1—2 tehénük, vagy malacuk és a ház körül volt egy kis aprójószág. Így tevődött össze az az összeg, amelyből most 10—12 ezer korona takaréka kerül, máskor pedig árendára, kamatra is kevés volt.

A kormánynak azzal a jóakaratu agrárpolitikájával, mellyel Magyarország pilléret, a gazdákat vagyonohoz, módhoz akarja juttatni, sokan visszaélnék és a társadalom másként osztályát, a fogyasztókat megnyomóritának étvágyukkal. Ezek a bűnös spekulálások a jobbérzésű gazdák közt éppen olyan visszatetszést keltek, mint a fogyasztók körében s ezek a gazdák a legteljesebb mértékben elítélik azokat, akik üzérkedésükkel a gazdatársadalom tisztelését, becsülését megteppázzák.

Mindenki tartsa kötelességének személtartani közállapotaink hiénait és kerülhetetlenül kell lesújtani azokra, akik nem átalának becületlen embertársaik elé állni üzletet csinálni bűnnek, uzsorának minősített eljárásal. Olyan eljárásal, mely a törvény büntetésén felül erkölcsi megbélyegzéssel, társadalmi megvetéssel jár. Sőt ezek az urak abban a meggyőződésben élnek közöttünk, hogy ők a társadalomnak tiszt.

*) Csak szólni kell! Az intézkedés már meg is van, mert ezt a polgármester hírdetménye, melyet lapunk más helyén közlünk, mutatja. A szerk.

teletét, becsülését szépséggel nélkül vindikálhatják továbbra is maguknak.

Fel kell jelenteni, meg kell szellőztetni mindazok nevét, akik uzsoránál merészkednek. Tegyen a hatóság is néhány kísérletet detektívek által, hogy micsoda árakat kérnek a gabonáért. És példát kell mutatni, hogy büntetés és megvetés nélkül senki sem üzérkedhetik. Mert kétségtelen, hogy az uzsora hidraféjét azért ütötte fel ily mértékben, mert a törvény szigorát nem kellően éreztették a bűnösoőkkel. Jászberény városa a napokban ítelte el a legnagyobb gazdáját és a saját ügy meghurcolta a leg-hatalmasabb, legszajásabb urat, hogy a nyomában keletkezett vihar bizonyára visszazavarta odujába a többi leselkedő uzsorást is. Nálunk is történt hasonló följelentés. De ez még véka alá van rejtve. A rendőrség egyelőre a felvilágosítást megtagadta.

Semmi cimen *nincs joga* a termelőnek többet kérni és kijátszani a törvényi intencióit. Ha pedig a közönség nem tudja maximális áron venni gabonát, *jelentse be szükségletét a városnak*. Gondoskodják róla a hatóság. É. lesz, bizonyosan lesz maximális áron gabonánk. Sokféle eszközünk van még arra, hogy az üzérkedő gazdától, ha maximális áron nem adja, hát elvegyék a gabonát. *Fodor István.*

Kecskemét hódoló küldöttsége szeptember hó 2-án járul a király elé.

A törvényhatóságoknak a székesfőváros által megpendített hódoló küldöttsége iránt az egész országban az összes törvényhatóságoknál a legélénkebb érdeklődés mutatkozik; nagyszámu fényes küldöttség fogja a nemzet hódolatát és hálás szeretetét őfelsége előtt tolmácsolni. A tisztelgés napjál szeptember 2-át szemelték ki s a miniszterelnökségen a fővárossal egyetértően megteszik a szükséges előkészítő intézkedéseket. Budapesttől Bécsig és vissza különvonat fog járni, e mellett megtörténnek a fölutazó küldöttségi tagok elhelyezésére és a szükséges kocsi beszerzésére vonatkozó intézkedések is, minthogy a mostani rendkívüli viszonyok között mind a két kérdésnek celszerű megoldása előkészítést és az illetékes bécsi tényezők szíves közreműködésének biztosítását igényli, amiben bizonyára nem lesz hiány. Végül az előreláthatóan a délelőtti vagy a déli órákban megtartandó tisztelgést követő társasbéd rendezéséről van szó. A főispánok utján az összes küldöttségi tagokhoz kérdőív megy az iránt, vajjon a most említett pontokat illetően igénybe veszik-e a rendezőség segítségét.

Most már megvan állapítva, hogy Kecskemét városát kik fogják képviselni a hódoló küldöttségen. A városi tanács a th. közgyűlés meghatalmazása folytán akként határozott, hogy a küldöttség tagjail Dekány László helyettes polgármestert, Mészáros József tanácsnokot, Papp György főkapitányt és Szegedi György nyug. tanácsnokot küldi ki, akik a megbízást készséggel elfogadták. Sándor István polgármester tegnap érkezett meg több napos sárosi utazásáról, hol a felépítendő falu helyét állapította meg, s így nem akar a városból ismételtlen hosszabb időre távozni.

A háboru „nevelő” hatása.

Irta: Hacker Boriska.

II.

Ha elfogadjuk ezt a nézetet, akkor lehetlenség a háboru más nevelő hatásáról beszélni, minthogy még erősebben fetteb-resztette bennünk az igazi, tehát a békére alapított kultúra utáni szomjúságot. A háboru hatása alatt láttuk meg, hogy ha a kultúra falai itt-ott be is dőltek, alapjai a maguk szilárdságában még mindig állanak és ezekre ujjalt erővel, új lelkesedéssel lehet majd építeni. Persze, a metódus változni fog; talán szabadabb stylusban fogjuk emelni az új épületet, talán vastagabb és szilárdabb falakat építünk, talán nem fogunk sietni azzal, hogy tető alá hozzuk, míg a munka tökéletességéről meg nem győződünk.

A békére alapított kultúra két emberi produktumon nyugszik; ezek: a munka és a szeretet. Munkára és szeretetre kell nevelni gyermekeinket s megadtunk lelkünknek mindent. Ezekből fejleszthető az akarat, az érzés, a gondolkodás és a testi erő. Minél fejlettebb a társadalom, annál nagyobb szerepet játszik benne e két tényező s annál nagyobb szerepet játszik benne e két tényező s annál nagyobb tisztelbten részesül minden intézmény, melyben a munka vagy a szeretet játsza a főszerepet. Nem lehet tagadni, hogy a háboru egyesekre mélyreható szociális nevelő hatást gyakorolt. Sőt mondhatjuk, a középosztálybeli nők jelentékeny tömegett ébresztették öntudatra, sérkentették szociális munkára az utolsó év váratlanul bekövetkezett, borzalmasan szomorú eseményei. Dolgozni kezdtek a megszokott kereteken kívül, mindennapi munkájuktól eltérő módon és felébred bennük az igazi emberbaráti érzés.

A társadalom nagy, széles rétegeinek szíve is szinte kitágult. Most látszott csak meg, hogy mennyi meleg érzés, jóakaratu, szánalom és anyagi eszköz van benne elraktározva. Az emberi lélekben sok jószág szunnyad és az alkalom meghozta annak megnyilvánulását. A világtörténelemben páratlanul álló áldozatkészség nyilatkozik meg a mai háboruban. Éppen ez a látszólag érhethetlen, logikátlan belső ellentmondás, amely a 42 cm-es ágyuk és a társadalom segítő munkája, a milliomas hadseregszállítók üzlete és a népkonyhák között van, mutatja, hogy ez a pusztítás minden irtózatossága ellenére a jóvátétel csírát hordja magában. A háboru destruktív irányzatát a regeneráció tüneménye kíséri.

A társadalmi fejlődés folyamata, ha egy időre meg is akadt, tovább fog haladni. Néhol egészen lassu tempóban, néhol az eddiginél gyorsabban; ez attól függ, milyen potenciális energiákat szabadított föl vagy kötött le a háboru utáni államközi meg egyezés. Egyes államok vezető egyéneit talán arra fogja indítani a háboru nevelő hatása, hogy az eddiginél okosabb, intenzívebb gazdasági és nemzetiségi politikát folytassanak. Mindazok az irányok, melyek a nagyobb tömegek számára nagyobb boldogság lehetőségét célozzák, vehemenen fognak érvényesülni a tömegek öntudatra ébredésével. Az öntudatos állampolgár kötelességei ellenében jogokat követel; ugy kell őt nevelnünk, hogy a jogok gyakorlására mindenkor érdemes legyen.

Nem elég azonban gyermekeinket a világ számára nevelni, hanem a világot is meg kell nevelni gyermekeink számára; — mondja Charlotte Perkins Gilman, s a világ megnevelése állami intézményeink reformján kezdődik. Bizonyos, hogy amíg az emberek nem tökéletesek, addig intézményeik sem lehetnek azok; de az is áll, hogy tökéletlen berendezések az emberi nevelés eredményeit legalább is kétségessé tezik. Minden igyekezetünkkel azon kell tehát dolgoznunk, hogy megváltoztassuk ezeket a berendezéseket, hogy ne a kevés ember, ne csupán az egy nemhez tartozó polgárok, hanem az állam összes poigárai vegyenek részt a törvényhozás munkájában. Kell, hogy a háboru mindennél erősebben belénk oltsa azt a meggyőződést, hogy az emberiség haladása nélkülözhetlenné teszi a nem, faji, osztálykülönbségeket nem ismerő választójogot. Ezzel az eszközzel megtalálhatjuk a legcélozhatóbb utat a legfenségesebb cél: az állandó béke felé.

Kiskeckemét — Felső-Komarnó.

A küldöttség utja.

Tegnap érkezett haza a Kiskeckemét felépítése ügyében kiküldött bizottság a helyszínről. Bejárták a felvidéket részben vonattal, részben autón, több községet meglátogattak, látták az oroszok pusztítását.

A falvak közül Felső-Komarnót választották ki, mint amely legalkalmasabb ugy nagyság, mint más tekintetből a kecskeméti közönség általi felépítésre.

Felső-Komarnó közel fekszik a határhoz. A faluban — azt lehet mondani — kö kövön nem maradt. Csak a fundamen-

tumok látszanak ki a földből. A lakosság a pusztításkor elmenekült. Mindenük odaveszett.

De már új élet kezdődött a romokon. A lakosság megmaradt része visszatért a faluba, állami segítséggel fából ideiglenes kunyhókat épített, itt él s várja, hogy az ország népének áldozatkészségéből felépíthessék az oroszkok által elpusztított családi tűzhelyüket.

Kecskemét városa nagyjelentőségű hazafias munkát végezhet e faluban. A falu lakossága tiszta rutén. Ha talán volt is bennük rokonszenv — bár ez valószínű — az oroszok iránt, bizonyára kiabrándultak belőle keservesen. S amit az oroszok ártottak nekik, azt most a magyarok kárpótolják. S fiaik lejönnek majd a nagy magyar Alföldre, Kecskemétre, magukkal viszik a magyar kultúrát, látják, hogy nekik a magyar hazá az édesanyjuk, megérzik a szeretetét s szívben-lélekben magyarrá lesznek. Megtanulják a magyar nyelvet, elviszik a bércek Kárpátokban, tejeszik tovább s elősegítik a magyar nemzet haladását, karöltve a többi magyar faluval...

Uj életre ébrednek a magyar Kárpátok!

A lakosság gabonaellátása.

Jelentkezzenek a gabonát igénylők.

A lakoságnak gabonával való ellátása végett a városi tanács ma a következő hirdetményt tette közzé:

Általános panasz tárgyát képezi, hogy a fogyasztó közönségnek azon része, amelyik vagyoni helyzeténél fogva képes lenne gabona szükségletét beszerezni, ahhoz a termelőktől eladástól való tartózkodása miatt hozzá nem juthat, miért is a városi tanács elhatározta, hogy a város polgárai ezen részének ellátásához szükséges gabona beszerzése iránt is előterjesztést tesz a m. kir. kormányhoz; felhivatnak tehát mindazok, kik 1916. évi aug. 15-ikéig szükséges gabonával, búzával, rozsossal, nem rendelkeznek s azt beszerezni nem tudják, ezen szükségletüket ezen hirdetés megjelenése napjától szeptember 2-ikéig bezárólag a hivatalos órák alatt d. e. 7—12 óra között alább kített helyen feltétlenül és annyiával is inkább jelentésük be, mert a későbbi jelentkezés figyelembe vételni nem fog. Megjegyeztetik azonban, hogy a kormány a pékeket, sütőket és kenyérgyárosokat szintén felruházta azon joggal, hogy azon gabona mennyiséget, amennyit üzletükben felhasználni szoktak, beszerezzék, valószínű tehát, hogy kenyér és péksütemény kapható lesz, így azok, kik a háború előtti időben kenyér és péksütemény szükségletüket sütőktől, pékektől vagy kenyérgyárosoktól szereztek be, ehhez a jövőben is hozzájuthatnak.

Figyelmeztetnek mindazok, kik a város utján kívánják gabonájuk beszerzését, jelentkezésükkel a gabona átvételére kötelezettiséget fognak vállalni s a részükre beszerzett gabonát beszerzés után haladéktalanul kötelesek lesznek a gabona árának lefizetésére ellenében a várostól, vagy megbízottjától átvenni.

A jelentkezés történhetik csak búzára vagy rozsrá, vagy mindkettőre, senkinek sem szabad azonban több gabonát beszerezni, tehát több gabonáért jelentkezni, mint amennyinek a 2072 M. E. 1915. kormányrendelet megengedi. Ezen kormányrendelet szerint az őstermeléssel foglalkozók haviszükséglete 18 kiló mások szükséglete 10 kiló gabona. Jelentkezni úgy a háztartáshoz, mint a gazdasághoz, vagy egyéb vállalatban alkalmazott munkások élelmészére szükséges gabonáért lehet. Fent hivatkozott rendelet még megállapítja azt is, hogy az oly munkás részére lehet gabonát beszerezni, kiknek járandóságukba gabona adandó s kiknek ellátásáról a munkaadó köteles gondoskodni.

Mivel a gabona beszerzése költséggel jár, a gabona a maximális árnál csekély összeggel magasabb áron a költségek arányos felosztása mellett fog a jelentkezőknek átadni.

Jelentkezés helyei:

Az I—II—III. tizedbeli lakosoknak a javadalmi hivatal régi helyisége (Városháza nagytemplom felőli oldala).

A IV—V. és X. tizedbeli lakosoknak a városi zálogház árverési csarnoka.

A VI—VII—VIII—IX. tizedbeli lakosoknak a fűdöbetegezodó intézet (Csongrádi-utca 26. sz., Kovács László-féle ház).

A Felső-Csalános, Felső-Széktyó, Uri-hegy, Mária-hegy, Budai-hegy, Vacs-hegy, Szolnoki-hegy, Öreg-hegy, Szarkás, Hetényegyháza, Külső- és Belső-Nyír, Méntelek, Talfája, Katonatelep, Borbás, Úrrét és Felső-Szentkirályi puszták lakosainak a Mátyástéri iskola.

A Külső- és Belső-Baliószög, Alsó-Széktyó, Kadafalva, Helvétia, Ágasegyháza, Kőncsög, Matkó, Törökfái, Városföld, Kisfái, Alsó-Szentkirályi, Felső-Alpár, Kisalpár, Szikra, Árpádszállás, Szentlőrinc, Kis- és Nagy-Bugac, Alsó- és Felső-Monostor lakosainak a régi Sörház-laktanya.

Kelt Kecskeméten, a városi tanácsnak 1915. évi augusztus 13-iki üléséből.

Dr. Szabó Lajos Dékány László
tb. jegyző. h. polgármester.

Telefon 141 NAPI HIREK. Telefon 141

Szerkesztőség és Kiadóhivatal I. k. Arany János-utca 8.

Naptár: 1915. év, augusztus hó 28., péntek — Róm. kath.: Kalaz. József hv. — Protestáns: Gebhárd. — Görög-orosz: 1915. év, augusztus hó 14., Mikeás pr. — Izraelita: 5675 év, Eul 17. — Napkelte 5 óra 10 perc. — Napnyugta 6 óra 51 perc. — Naphossza 13 óra 41 perc. — Holdkelte 7 óra 36 perc, este. — Holdnyugta 8 óra 1 perc, délelőtt.

Időjárás: A központi meteorológiai intézet Kecskemétre érkezeti jelentése szerint a következő idő várható: Szárak, meleg.

— **Közygülés és közigazgatási bizottsági ülés.** A közygülés augusztus 31-én délelőtt, a közigazgatási bizottság ülése délután fél 3 órakor lesz.

— **Egy földink előléptetése.** A hivatalos lap közli, hogy Ó felsége zombori Zombory Gézát, a pécsi 8-as számú honvédhuszárak századosát őrnaggyá léptette elő. Az új őrnagy fia néhai Zombory Lászlónak, városunk volt kiváló tisztí főügyészének! Előléptetésének őszintén gratulálunk.

— **Az Országos Hadsegélyző Bizottság** kebelében alakult Hungaria Bizottsági Társaság a hozzozog hivást küldött, hogy katonák városhatározói iratkozának be tagokul a társaságba.

— **Kisckecskeméttért.** A Kecskeméti Szőlő és Gyümölcsstermelő szövetkezet 1000 darab gyümölcsfa csemetét ajánlott fel a felépítendő falu számára.

— **Pipát a katonáknak.** A polgármesteri hivatalnál a kecskeméti katonák részére Csókás Sándor 5 pipát, 5 szarát adományozott.

— **A Dalárda Kisckecskeméttért.** A Dalárda szeptember 4-én, — mint már írtuk — egy Kisckecskeméten felépítendő ház költségeinek fedezésére nagy hangversenyt rendez a városi színházban. A hangverseny műsora nagyon változatos: nemcsak a Dalárda énekszámaiból áll, hanem résztvesz a hangversenyen a 94-esek zenekara is, részint önálló darabokkal, részint mint kíséret a Dalárda énekéhez. Ezenkívül nagy vegyeskart is alakítanak ez alkalomra, melyben a dalárdistákon kívül 80 urhölgy fog szerepelni. Az érdekesnek ígérkező hangversenyre jegyek péntek reggeltől kezdve kaphatók a Dalárda pénztáránál, Fekete Bélánál. Helyárak: Proscenium páholy 12 korona, földszinti 10 korona, első emeleti 8 korona. Földszinti ülőhely 160 korona.

— **Kérelem.** Felkérem mindazokat, akiknél az alsókerületi 48-as kör könyvtárból könyvek vannak, hogy azokat legkésőbb szept. 1-ig a könyvtárba okvetlen beadni sziveskedjenek, mert a könyvtár rendezése céljából erre feltétlen szükség van. *Kocsák Dezső* könyvtáros.

— **A gabona ára Romániában.** Romániában a gabona és az őrlemények kiszállítása nehézségekbe ütközik, aminek következtében a gabona ára csökkent, úgy, hogy a buza átlagos ára Romániában 15—20 lei, vagyis ugyanannyi korona. Boldog Románia.

— **A háborús és népmozgalmi adatok.** A központi statisztikai hivatal most adta ki ez év január—májusi népmozgalmi adatait. Tizenöt évre visszatekintő összehasonlítással kitűnik, hogy sohasem volt oly csekély a házasságkötések s a születések száma, sem a népszaporodásé, mint az idén. 26.624 volt a házasságkötések száma az év első öt hónapjában (ezer lélekre 3.4), míg eddig a legkisebb átlag az 1901—1915. évi husztrumban 75.561 volt. A születések száma negyvenezzerrel kevesebb volt, mint az elmúlt másfél évtized esztendeiben (ezer lélekre 30.0, a háború előtti legkisebb adattal: 36.0 lal szemben). Viszont a halálozás két százalékkal nagyobb volt, mint az előző három esztendőben. A népszaporodás ennek folytán kerekszámában csak huszonháromezer lélek a múlt évtized hasonló időszakának 70—80 ezerével szemben. (Sőt tavaly 86.000 volt a népszaporodás az év első öt hónapjában.) Ezer lélekre mindössze 3.0 szaporodás jutott, míg ez évtized legkisebb eredménye 8.8 az 1911. évben. Maga a május hónap összehasonlítva a múlt év májusával, még silányabb. Házasságkötés ezer lélekre csak 3.5 jutott az előző év 10.2-jével szemben; élveszületés ezer lélekre 21.8 jutott a 34.4-jével szemben és a 9.8—11.8 közt váltakozó népszaporodással szemben csaknem három léleknyi (2.8) apadás mutatkozik ezer lélekre számítva.

— **A dohányárak emelése és a fogyasztás.** A dohányjövődéki igazgatóság kiadta a dohányjövődéki gyártmányok árának emelése óta, ami 1912 júliusában történt, eltelt első esztendő, az 1913. év statisztikáját, amiből kitűnik, hogy a pénzügyminiszterium jól számított, amikor ezen a réven emelni remélte az állam bevételeit. Közel kétmillió koronával többlet vett be a kincstár, mint az előző évben, ránk nézve azonban érdekesebb az, hogy három év (1911—13.) átlagában a dohányárak emelése után való esztendőben: 1913-ban jelentékenyebb volt maga a fogyasztás is. Harminchárom millió darabban több szivar fogyott, csaknem hétmillió darabban több szivarka és kerekszámban hetvenkilencezer kilogrammal több dohány, ami a három évi átlaghoz viszonyítva, majdnem hat millió korona bevétel-többletet jelent. A dohányárak emelése utáni évben fejenként két szivarral és szivarkával többlet szivtunk, mint annakelőtte. Akik 1912-ben a dohányárak emelése miatt lemondtak a dohányzásról, hamarosan kárpótolták magukat, mert 1912-höz viszonyítva, 1913-ban negyvenkét millió darabban több szivar és negyvennégy millióval több szivarka fogyott el az általános forgalmu gyártmányokból. Növekedett a különlegességi dohányokműek és szivarok kelendősége is ellenben tizenkét millió darabban kevesebb különlegességi szivarka fogyott el. Mindössze annyi történt tehát, hogy az olcsóbb füstölőni valóra tértek át az emberek.

— **Vasárnap nem szünetel a mezőgazdasági munka.** Tisza István gróf miniszterelnök kezdeményezésére a belügyminiszter rendeletei küldött a törvényhatóságokhoz, amelyben arra kéri a miniszter az alispánokat és a néppel érintkező közigazgatási tisztviselőket, hogy hassanak oda, hogy a mezőgazdasággal foglalkozó nép az idén kivételesen vasárnap is dolgozzék. A vasárnapi munkára ma, a háborútól eltekintve is, a rendkívüli rossz időjárásra való tekintettel igen nagy szükség van. Különben a vasárnapi munka az egyház törvényeivel sem ütközik össze, ha azt kényszerítő körülmények teszik szükségessé. Már pedig most, amikor minden kis jó időt fel kell használni a kint levő termés behordására, a kényszerítő körülmény fennforog. A miniszter rendeletétől sokat vár és annak végrehajtására a lelkeseket és tanítókat is felkéri.

— **Köszönetnyilvánítás.** E hó 7-én rendezett játékcélú katonai hangversenyre Révész István prélatus plébános ur 20 koronát volt szives utólag felülfizetés címén a Hadsegélyző Bizottsághoz beküldeni, N. N. pedig 40 fillért, amiért hálás köszönetét nyilvánítja

a rendező-bizottság.

— **Hadifogságban.** A városhoz érkezett hivatalos jelentés szerint hadifogságba jutottak a következő kecskeméti katonák: Polyák László 1893 évi születésű B) osztályú népfőlkelő az északi harctéren, Adorján József 1893. évi születésű B) osztályú népfőlkelő az északi harctéren január 5-én, Dianovszky Lajos 1881. születésű dobos az északi harctéren január 5-én, Fazekas I. József 1882. évi születésű pórtartalekos az északi harctéren január 5-én, Adorján János 1885. évi születésű B) osztályú népfőlkelő június 9-én, Barta Gergely 1887. évi születésű B) osztályú népfőlkelő június 9-én, Német László 1882. évi születésű B) osztályú népfőlkelő az északi harctéren június 9-én, Nyul Ferenc 1894. évi születésű B) osztályú népfőlkelő az északi harctéren jan. 5-én, Márton Sándor 1887. évi születésű honvéd a déli harctéren november 25-én, Berényi László 1894. évi születésű B) osztályú népfőlkelő az északi harctéren január 5-én, Baksa István B) osztályú népfőlkelő az északi harctéren január 5-én, Szabó Gyula 1893. évi születésű B) osztályú népfőlkelő az északi harctéren január 5-én, Ferenc Gyula 1893. évi születésű B) osztályú népfőlkelő az északi harctéren január 5-én, Sánta József B) osztályú népfőlkelő az északi harctéren, Szabó III. Sándor 1886. évi születésű honvéd az északi harctéren jan. 5-én hadifogságba esett.

— **Honvédek aratnak orosz földön.** Egy kecskeméti 29. h. gy. e.-beli hadapród írja tábori lapon a következőket: Orosz földön ünnepeztük meg a király 85. születésnapját. Egy nyavalys kis orosz fészekben vagyunk elszállásolva, honnan az egész lakosság elfutott. Elmaradt világ van erre. Nincs egy kőház sem. Minden fából van, csupa szélmalom, de különben természet, mint a mi vidékünk. A tartalékok nagyban aratnak, csépelnek és őrlnek, úgy, hogy a honvéd most nemcsak muszkát eszik, hanem muszka kenyeret is.

— **A vetőmagcsávázására** a régálicon és formailimon kívül a kénmáj is kitűnően alkalmas. 1/2 %-os kénmájoldat is elég erős, de akkor 3—4 óráig kell a vetőmagot a csávéban hagyni, 1 %-os kénmájoldat pedig már perc alatt megsemmisíti az üszöggombákat, anélkül, hogy a vetőmag csiraképességének ártana. Tapasztalták, hogy a kénmáj a varjúkarak ellen is hatásos, mert a varjak a kénmáj szagát nem szenvedhetik el. A kénmáj kilója, tudomásunk szerint, jelenleg 1 korona, tehát az olcsósága is ajánlja.

Elítelt megvesztegető.

Az első tárgyalás a kir. törvényszéken a gyorsított eljárás szerint.

A háború folytán bekövetkezett kivételes állapotokról szóló törvény alapján a kormány egyes büncselekményekre gyorsított bünvádi eljárást rendelt el, mely a kecskeméti kir. törvényszék területén is bizonyos esetekben irányadó. A gyorsított eljárás kivételes perrendi szabályokat hozott magával, így azt, hogy a kir. törvényszék, mint elsőfokú bíróság, nem hármas, hanem ötös tanácsból alakul s hogy súlyosabb büntetési feltételek mellett nagyobb garanciákat biztosítandó a vádlottnak, a föllebbvitel egyenesen a Kuriához irányul.

Dacára, hogy a gyorsított eljárás már több hónap óta életbe van lépve a kecskeméti törvényszék területén, a kivételes szabályok szerint csak tegnap került az első ügy főtárgyalásra. Egy vesztegetési ügyet tárgyal a törvényszék Aág Miklós elnöklésével, a tanács tagjai dr. Roósz táblabíró, Tóth, Daróczy és Póka törvényszéki bírák voltak. A vádhatóságot dr. Gyalokay Sándor kir. ügyész képviselte, a vádlottat, P. J. kiskgazdát, dr. Markó Imre ügyvéd védte.

P. J. vádlottnak az volt a bűne, hogy szeretett a tilosban vadászni s midőn a mezőn a tilosban fülöncsipe, a feljelentést úgy akarta elkerülni, hogy tíz koronát ajánlott fel a mezőőrnek. A vádlottat a kir. törvényszék rövid tárgyalás után megvesztegetés miatt 50 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítéletben úgy az ügyész, mint a vádlott és védője megnyugodott s így az jogerőssé vált.

Ingyen kap minden vevő, aki a Bognár-áruházban vásárol egyszerre vagy részletekben 20 koronáért egy darab elsőrendű fénykép-nagyítást, bármily fénykép után.

Gyermekkosci különlegességek

összesuktható, ülő és fekvő sport-kocsik, átalakítható gyermekszék asztallal, gyermek hajtányok, laposra összesuktható nyugágak, torna és hinta készletek, különféle nyári játékok stb. stb. Nagy választék a legújabb női készletekben, szivar, cigaretta, visít és pénztárca ajándékok. **Az előre haladt nyári idény miatt az összes nyári áruk olcsón árusítatnak ki. Szabadi Pál „Amerikai Áruházában“ (Luther-udvarban.) Feltűnő olcsó árak!**

Kiváló tiszteltetl. SZABADI PÁL.

Anyakönyvi kivonat.

augusztus 26.

Születések: H. Tóth Imre ref. Farkas Ferenc rk.

Halálozások: Ambrus Eszter ref. 21 éves, Csáki Mária rk. 3 hónapos, Verb János rk. 64 éves, Kerekes Ilona rk. 9 hónapos, Csorba Erzsébet rk. 6 hónapos, Tóth Dániel ref. 4 hónapos, Kocsák Erzsébet rk. 16 hónapos.

14—15 éves ügyes fiú vagy leány, esetleg idősebb megbízható ember mindenesnek

azonnal fölvetetik egész évre vagy havi fizetésre lapunk nyomdájában. 11933

Kiadó lakás, haszonbérbeadó föld.

Sarkantyú-utca 3. szám alatt **egy lakás**, mely áll 2 szoba, előszoba, konyha, nagykamra, külön faskamra és nyitott folyósóból, **november 1-ére kiadó; Szentkirályon**, a szikrai dűlőben **16 hold jó szántóföld haszonbérbe kiadó**; értekezhetni a tulajdonos Hajnal Jánossal Szentkirályon a templom dűlő 356. szám, vagy helyben Sarkantyú-utca 3. szám alatt vasárnap és hetipiaci napokon, a déli órákban. 11894

Eladó ház. VI. ker. kerekes-utca 3. számú ház, mely gazdálkodónak igen alkalmas, nagy udvarral és jó kúttal **eladó. Értekezhetni Bánffy-u. 17. Végh Jánosnál.**

A szikrai állomás közelében nagyobb mennyiségű fajalma eladó; 11941 **értekezhetni a szikrai állomáson.**

Azonnal kiadó. Czollner-közben, a vasúthoz 5 pernyi távolságra, három szobás modern lakás fürdőszobával, istállóval azonnal kiadó. Felvilágosítást ad Dr. Fodor Sándor ügyvéd. 11938

ad 623/1915. sz.

Az állami Miklós-szőlőtelepen röviduton vásárolható gyümölcsfák jegyzéke

Jonathán alma	12 drb.	I. oszt.	darabja	80 fillér
Jonathán alma	76	II. „	„	40 „
Téli fehér Calvil	115	II. „	„	40 „
Tükör alma	103	II. „	„	40 „
Angoulemei hercegnő körte	28	I. „	„	80 „
Angoulemei hercegnő körte	59	II. „	„	40 „
Fürtös körte	11	I. „	„	80 „
Fürtös körte	5	II. „	„	40 „
Hardenpont	1	I. „	„	80 „
Hardenpont	15	II. „	„	40 „
Kecskeméti piros kajszinbarack	150	I. „	„	60 „
Kecskeméti piros kajszinbarack	625	II. „	„	30 „
Kései olasz kajszinbarack	65	I. „	„	60 „
Kései olasz kajszinbarack	140	II. „	„	30 „
Kecskeméti üvegmeggy	20	I. „	„	30 „

Elemi, polgári és tanítónő-képző bármely osztályú **magántanulóinak tanítását, úgy az egyes, mint az összes tantárgyakból elvállalja** **NAGY IDA** okl. tanítónő, Munkácsy-u. 7.

Szilva-lekvárt, mákot, babot és hordókból kivert nyers borkövet 11940 **legjobb áron vásárol Bóka Zsigmond-cég.**

Kiadó föld.

Felső-alpáron (Koncz József szomszédságában) özv. Bite Mihályné tulajdonát képező 88 hold jó karban levő föld az összes épületekkel több évre haszonbérbe, vagy felesművelésre azonnal kiadó. Esetleg a kis tanyás rész, mely 14 1/2 hold, **örök áron is eladó.** Értekezni lehet a helyszínen mindenkor, vagy VII. ker., Magyar-utca 38. szám alatt heti-vásár és ünnepnapokon. 11916

Haszonbérbeadó földbirtok.

Borbáson, a szentlőrinci erdő sarkán, Cs. Szabó-féle 45 hold szántó és kaszálóföld jó tanyaépületekkel ellátva, **2 hold börtormó gyümölcsös szőlővel, azonnal kiadó és átvehető; értekezhetni Kiss István zárgondnokkal Bem (Szolnoki) utca 11. szám alatt.** 11905

Mákot a legmagasabb áron vásárol Stein Lajos fűszerkereskedő Templom-köz. Ugyanott egy segéd és egy mindenre azonnal felvétetik. 11919

Eladó vagy kiadó földbirtok.

Hegeud-s-köz 50. új szám alatt, a szidó temetővel szemben 2 hold föld-szeges, veteményes és szőlőföld, 8 különálló lakással, pince és melléképülésekkel ellátva, üzlethelyiségnek kiválóan alkalmas, mert nagy, forgalmas helyen van, — kedvező fizetési feltételekkel **eladó, esetleg **haszonbérbe kiadó**, azonnal el is foglalható; értekezhetni ugyanott Kovács József tulajdonossal, vasárnap és ünnepnapokon.** 11924

Kisfái szőlőmbe és földbirtokomra kapást vagy kertészt kerések. Bódogh Ferenc gyógyszerész, Csongrádi-utca. 11926

Kiadó vagy eladó ház.

Koháry-utca 3. számú ház, melyben most a Hoffher és Schrantz-féle gépgyár üzlete van, folyó év november 1-től 3 évre kiadó; esetleg eladó. Értekezni lehet Rektórisz Gyula tündörtiszteltel. 11909